

تاریخ: ۱۳۸۵/۱۲/۱۸
بسمه تعالی
فلا تتبعوا الهوى ان تعدلوا
دادنامه

کلاسبه پرونده: ۹۰۵/۸۷

شماره دادنامه: ۸۷۲

تاریخ: ۸۷/۱۲/۱۸

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

شاکی: سازمان نظام پزشکی مشهد.

موضوع شکایت و خواسته: ابطال مصوبه اصلاحی مصوبه ۲/۳۰۶۵/ش مورخ ۱۳۸۵/۶/۲ به شماره ۲/۳۶۱۰/ش

مورخ ۱۳۸۵/۷/۱۱ شورای اسلامی شهر مشهد.

گردشکار: شاکی به شرح دادخواست تقدیمی اعلام داشته است، به موجب ماده واحده قانون محل مطب پزشکان مصوب ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی، فعالیت شغلی پزشکان و صاحبان حرف وابسته در ساختمانهای مسکونی، تجاری ملکی و اجاره‌ای بلامانع می‌باشد و ماده واحده مرقوم مفهوماً و منطوقاً مفید این معنی است که فعالیت پزشکان و حرف وابسته در ساختمانهای مسکونی بلاشکال است و در نتیجه اولاً استقرار محل مطب پزشکان در محلهای مسکونی را نمی‌توان منع نمود و ثانیاً مطب های مستقر در محلهای مسکونی را تجاری تلقی کرد به ویژه آنکه ماده واحده قانون یاد شده مطلق بوده و مقید به هیچ قید و شرطی نمی‌باشد و به علاوه به موجب رای وحدت رویه شماره ۵۷۶ مورخ ۱۳۷۱/۷/۱۴ رای هیأت عمومی دیوان عالی کشور، اساساً مطب های پزشکی که قائم به شخص طبیب می‌باشند، مسکونی شناخته شده است و مستنبط از قسمت اخیر بند ۲۴ ماده ۵۵ قانون شهرداریها، مطب پزشکان از نظر این قانون تجاری محسوب نمی‌شود. با این اوصاف و علیرغم نصوص قانونی یاد شده، شورای اسلامی شهرستان مشهد در اقدامی خلاف قانون و مصالح جامعه، مطب پزشکان را به طریقی ابتدا تجاری تلقی و برای پزشکان و حرف وابسته تفضیقاتی فراهم نموده و متعاقب آن و پس از مراجعات و مکاتبات متعدد مصوبه قبلی خود را اصلاح و این قبیل اماکن را بهداشتی محسوب کرده است. با توجه به اینکه مصوبه

دیانت‌پارزنده به شهروندان ساکن در این مناطق موجب بروز مشکلاتی گردیدند لذا در

۵۵۶۰۹۰۳۱-۸ وزارت عدالت اداری تهران

مجلس شورای اسلامی
وزارت عدالت اداری
تاریخ: ۱۳۸۵/۱۲/۱۸

۱۳۸۵
تاریخ: ۱۳۸۵/۱۲/۱۸

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه

بیوست:

بهبود این وضعیت و توزیع مناسب خدمات پزشکی در سطح شهر به استناد بند ۲ ماده ۷۱ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور مصوب سال ۱۳۷۵، شورای اسلامی شهر مشهد طی مصوبه شماره ۶۵-۳/۲/ش مورخ ۱۳۸۵/۶/۲ شهرداری را موظف نمود در خصوص جایابی و نحوه استقرار واحدهای پزشکی در سطح شهر با همکاری و هماهنگی کلیه ادارات و سازمانهای ذیربط به صورت یکجانبه و انفرادی، طرح جامع جانمایی و نحوه استقرار مجتمع های پزشکی، حرف وابسته و مطب پزشکان را تهیه نماید و در این طرح به منظور حمایت از اقشار کم درآمد و نقاط محروم جامعه، بر آن دسته از پزشکانی که در مناطق محروم اقدام به احداث یا استقرار مطب می نمایند، ضوابط تشویقی و تسهیلاتی ارائه نماید و این امر، ضرورتی اجتناب ناپذیر است که هر چه سریعتر صورت گیرد، برای کلان شهری مانند مشهد مفید فایده بوده و از آثار زیان بار و مضرات ترافیکی وضعیت موجود در سطح شهر می کاهد. ۲- مصوبه شورای اسلامی شهر مشهد استقرار مطب پزشکان و حرف وابسته در محلهای مسکونی را منع ننموده و هیچ مغایرت و تضادی با قانون محل مطب پزشکان مصوب سال ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی ندارد، بلکه شورا در یکی از بندهای مصوبه معترض عنه آورده است که «استفاده از واحدهای مسکونی برای مطب توسط پزشکان براساس ضوابط طرح تفصیلی در حد ۳۰ درصد واحد مسکونی مشروط بر سکونت پزشک در آن واحد و در مورد مجتمع های آپارتمانی براساس قانون تملک آپارتمان می باشد.» ۳- ماده ۷ قانون اخیرالذکر، شهرداریها را مکلف به اجرای تصویبات شورای عالی شهرسازی و معماری ایران نموده است. لذا مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری در آن که در راستای وظایف و اختیارات قانونی خود چنانچه موضوعی را تصویب نموده است به منزله حکم قاضی است که قانون عام مصوب مجلس را تقیید و تخصیص زده است که هیچ منافاتی با حکم عام مندرج در ماده واحده مذکور ندارد. همچنانکه این مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری در موارد دیگری نیز به همین نحو، قوانین عام را تخصیص می زند به عنوان نمونه در ارتباط با تراکم و ارتفاع ساختمانها، حد تصاب تفکیک اراضی و ... این طرحهای تفصیلی هستند که ضوابط و مقررات را تعیین می نمایند، لذا ابرازات شاکه نسبت به مصوبه اصلاحی نه تنها قابل قبول نبوده بلکه مصوبات مورد اشاره موافق با تصمیمات اخیر مجلس و دولت مبنی بر کاهش آلودگی هوا و جلوگیری از هدر رفتن انرژی می باشد و این شورا مطابق مقررات و قوانین اقدام به تصویب چنین لایحه ای نموده است. هیات عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ فوق با حضور

شماره ثبت: (ملف عمومی پرونده شهر) پرونده عدالت اداری: ۵۵۱۰۹۰۳۱۰۵

شهر مشهد
شهرداری عمومی
شهردار

در صورتی که هیچ قرار داده است بنا به مراتب و مستند به قسمت اخیر ماده ۷۱ قانون دیوان عدالت اداری و با عنایت به بندهای (الف) و (ب) ماده ۷۱ قانون اساسی نظام پزشکی

رؤسا و مستشاران و دادرسان علی‌البدل شعب دیوان تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء به شرح آتی میادرت به صدور رأی می‌نماید.

رأی هیأت عمومی

طبق ماده واحده قانون محل مطب پزشکان مصوب ۱۳۶۶، فعالیت شغلی پزشکان و صاحبان حرف وابسته در ساختمانهای مسکونی و تجاری ملکی و اجاری بلامانع است و به موجب قسمت آخر تبصره ذیل بند ۲۲ ماده ۵۵ قانون شهرداری دایر کردن مطب توسط مالک در محل مسکونی از نظر قانون مذکور به عنوان استفاده تجاری محسوب نشده است و حسب دادنامه شماره ۵۷۶ مورخ ۱۳۷۱/۷/۱۴ هیأت عمومی دیوان عالی کشور نیز که در مقام ایجاد وحدت رویه استاء شده است، اماکن استیجاری مطب پزشکان که برای عرضه خدمات علمی و تخصصی پزشکی و معالجه بیماران مورد استفاده واقع می‌شود، محل کسب و پیشه یا تجارت محسوب نمی‌گردد. بنابراین مصوبه شماره ۲/۳۶۱۰ ش مورخ ۱۳۸۵/۷/۱۱ شورای اسلامی شهر مشهد موضوع اصلاح تبصره بند ۴ مصوبه شماره ۲/۳۰۶۵ ش مورخ ۱۳۸۵/۶/۲ که مقرر داشته است «در صورت عدم سکونت پزشک در محل فعالیت خود، واحد مذکور به لحاظ ضوابط شهرسازی به عنوان استفاده بهداشتی، درمانی محسوب و بابت تغییر بهره‌برداری و صدور مجوز، حقوق شهرداری بر مبنای بهره‌برداری بهداشتی، درمانی محاسبه و اخذ گردد.» به لحاظ وضع قاعده آمره در خصوص الزام پزشک به پرداخت حقوق شهرداری یا استفاده و بهره‌برداری بهداشتی، درمانی از محل مسکونی در صورت عدم سکونت در آن خلاف هدف و حکم مقنن تشخیص داده می‌شود و مستنداً به قسمت دوم اصل ۱۷۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ماده یک و بند یک ماده ۱۹ و ماده ۴۲ قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۸۵ ابطال می‌گردد.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
معاون قضائی دیوان عدالت اداری
رهبرپور

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
معاون قضائی دیوان عدالت اداری
رهبرپور

ان نظام پزشکی عمومی اسلامی ایران

باسمه تعالی

شماره: ۲/۱۱۵۸۱

تاریخ: ۸۸/۲/۲۹

شماره: ۸۸/۲۸۲۴
تاریخ: ۸۸/۲/۳۱

معاونت محترم نظارت و برنامه ریزی سازمان

سلام علیکم

با احترام، بازگشت به نامه ی شماره ۵/۱۵۸۱ مورخ ۸۸/۱/۱۹ درخصوص مطالعه ی عوارض مطب توسط شهرداریها از پزشکان به استحضار می رسد:

۱- به استناد بند ماده ۲- قانون نظام منقح مصوب سال ۱۳۸۲ مجلس شورای اسلامی، صنفی که دارای قانون خاص می باشند، (از جمله سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران) مستثنی از این قانون بوده و لذا اتمال ماده ۱۵ قانون نظام منقح درخصوص دریافت عوارض کسب از صاحبان مشاغل پزشکی عضو سازمان نظام پزشکی فاقد وجهت قانونی است.

۲- به استناد بند ۲۴ ماده ۵۵ قانون سپرداری مصوب سال ۱۳۲۴ مجلس، دایر کردن مطب از نظر این قانون، استفاده ی تجاری محسوب نمی گردد تا مشمول پرداخت عوارض به سپرداری شود.

۳- مستندا" به رای وحدت رویه ی شماره ۵۷۶ مورخ ۱۳۷۱/۷/۱۴ هیأت عمومی دیوانعالی کشور " اماکن استیجاری مطب پزشکان که برای عرضه ی خدمات علمی و تخصصی پزشکی و معالجه ی بیماران مورد استفاده واقع می شود، محل کسب و پیشه یا تجارت محسوب نمی گردد تا حق کسب و پیشه با تجارت به این تعلق گیرد. "

۴- به استناد ماده ۱ قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه ی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و حکوتگی برقراری و وصول عوارض وسایر وجوه از تولیدکنندگان، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی که تصریح دارد: " از ابتدای سال ۱۳۸۲ برقراری و دریافت هرگونه وجوه از جمله مالیات و عوارض اعم از ملی و محلی از تولیدکنندگان کالاها، ارائه دهندگان خدمات و همچنین کالاهای وارداتی، صرفا" به موجب این قانون صورت می پذیرد و کلیه قوانین و مقررات مربوط

سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران

باسمه تعالی

شماره :

تاریخ :

به بفراری. اختیار و یا اجازه ی بفراری و دریافت وجود که توسط هیأت وزیران. مجامع، شوراها و سایر مراجع، وزارتخانه ها، سازمانها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و نهادهای غیردولتی صورت می پذیرد به استثنای قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن، قانون مقررات تردد وسایل نقلیه ی خارجی مصوب ۱۳۷۲، عوارض آزاد راهها، عوارض موضوع ماده ۱۲ قانون حمل و نقل و عبور کالاهای بند (ب) ماده ۴۶، لغو می گردد. لذا مطالبه ی عوارض توسط شهرداریها از حق-

وزیرت پزشکان به موجب قانون فوق، فاقد وجهت قانونی است

با عنایت به جمیع موارد پیشگفت و همچنین با استناد به نظریه ی شماره ۷/۲۶۲۴ مورخ ۷۹/۴/۵ اداره ی کل حقوقی و تدوین قوانین فوه ی قضائیه که عنوان داشته، "فعالیت شفلی پزشکان و صاحبان حرف وابسته مورد اشاره در ماده ی واحده ی قانون محل مطب پزشکان مصوب ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی که طی آن استفاده از اماکن مسکونی و تجاری به منظور ایجاد کلینیک های درمانی، آزمایشگاههای تشخیص طبی، رادیولوژی، تزریقات، داروخانه ها، درمانگاههای خصوصی، مراکز طب هسته ای، سیتی اسکن و نظایر آن که مشمول عنوان حرفه وابسته به پزشکی می باشد حتی در اماکن مسکونی محاز می باشد و همچنین این قبیل موارد قابل طرح در کمیسیون های ماده ۱۰۰ قانون شهرداری نیستند." لذا مطالبه ی عوارض کسب و پیشه توسط شهرداریها از پزشکان و صاحبان حرف وابسته به پزشکی فاقد مجوز قانونی می باشد.

دکتر غلامرضا اشرفی

معاون پارلمانی و امور حقوقی

✓ رونوشت، رؤسای محترم کلیه ی سازمانهای نظام پزشکی سراسر کشور جهت استحضار و ابلاغ مقتضی به اعضای محترم

جمهوری اسلامی ایران

سید حسن خمینی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شماره : ۵۸۲۵ / ۱

تاریخ : ۴۴ / ۱۰ / ۲۶

ماده واحده
قانون مجازات
گزارشگران و
کارکنان
ماده

سابق آقای شمس و وزیر

قانون محل و نام پزشکان و مصوب ۱۳۶۶/۱۰/۲۰ مجلس شورای اسلامی که کلیه‌ی مراحل قانونی طی کرده است ارسال می‌گردد تا برای اجراء در اختیار مسئولان گذارده شود.

شماره ۴۰۰۰۰۰۰۰

تاریخ ۴۴/۱۰/۲۶

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

بزرگسالان

قانون محل بطلب پزشکان

ماده واحده - فعالیت‌های تبلیغی پزشکان و صاحبان حرف و اخته در
مآخذهای مسکونی و تجاری ملکی و اجاری بلا مانع است .
قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه
هفتم دیماه یک هزار و سیصد و شصت و شش مجلس شورای اسلامی
مصوب و در تاریخ ۱۳۶۶/۱۰/۲۰ تأیید شورای نگهبان گردیده
است .

مجلس

۴۰۰

رئیس مجلس شورای اسلامی
ادب فراموشی

سید علی خامنه‌ای
رئیس جمهور

سید حسن خمینی

مجلس شورای اسلامی

۱۳۷۱/۱۰/۲۶

قوانین و مقررات مربوط به

شهر و

شهرداری

شوراهای اسلامی، قوانین شهرداری، اصناف و اماکن عمومی، نوسازی و عمران شهری، اراضی و املاک،
نظام مهندسی و کنترل ساختمان، طراحی ساختمان‌ها در برابر زلزله، فضای سبز، آلودگی هوا و...

مجلس شورای اسلامی
شهر تهران
۱۳۸۸

قانون شهرداری ۱۰۱

۲۵ - ساختن خیابان‌ها و اسفالت کردن سواره‌روها و پیاده‌روهای معابر و کوچه‌های عمومی و انهار و جدول‌های طرفین از سنگ اسفالت و امثال آن به هزینه شهرداری هر محل.^۱

تبصره - حذف شده است.^۲

۲۶ - پیشنهاد برقراری یا الغاء عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان عوارض اعم از کالاهای وارداتی و صادراتی کشور و محصولات داخلی و غیره و ارسال یک نسخه از تصویرنامه برای اطلاع وزارت کشور.

تبصره ۱ - به منظور تشویق صادرات کشور نسبت به کالاهای صادراتی بیشتر از یک درصد قیمت کالا نباید وضع عوارض شود.

تبصره ۲ - کالاهای عبوری از شهرها که برای مقصد معینی حمل می‌شود از پرداخت هرگونه عوارض به شهرداری‌ها عرض راه معاف می‌باشد.

تبصره ۳ - ماده ۱ قانون مصوب به همین ماه ۳۳ راجع به تشویق صادرات و تولید از تاریخ تصویب این قانون طبق تبصره ۱ این بند تصحیح می‌شود.

تبصره ۴ - آئین‌نامه‌های گریز از پرداخت عوارض شهرداری و استنکاف از آن با موافقت وزارتین کشور و دادگستری تنظیم و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجراء گذاشته می‌شود.

۲۷ - وضع مقررات خاصی برای نامگذاری معابر و نصب

۱. اصلاحی مصوب ۱۳۴۵/۱۱/۲۷

۲. به موجب قانون مصوب ۱۳۴۵/۱۱/۲۷

۱۰۰ قوانین و مقررات مربوط به شهر و شهرداری

۲۳ - اهتمام در مراعات شرایط بهداشت در کارخانه‌ها و مراقبت در پاکیزگی گرمابه‌ها و نگاهداری اطفال بی‌یضاعت و سرراهی.

۲۴ - صدور پروانه برای کلیه ساختمان‌هایی که در شهر

می‌شود [۳]

تبصره - شهرداری در شهرهایی که نقشه جامع شهر تهیه شده مکلف است طبق ضوابط نقشه مذکور در پروانه‌های ساختمانی نوع استفاده از ساختمان را قید کند. در صورتی که برخلاف مندرجات پروانه ساختمانی در منطقه غیر تجاری محل کسب یا پیشه و یا تجارت دائر شود شهرداری مورد را در کمیسیون مقرر در تبصره یک ماده ۱۰۰ این قانون مطرح می‌نماید و کمیسیون در صورت احراز تخلف مالک یا مستاجر با تعیین مهلت مناسب که نباید از دو ماه تجاوز نماید در مورد تعطیل محل کسب یا پیشه و یا تجارت ظرف مدت یک ماه اتخاذ تصمیم می‌کند.

این تصمیم وسیله مأمورین شهرداری اجراء می‌شود و کسی که عالماً محل مزبور پس از تعطیل برای کسب و پیشه و یا تجارت استفاده کند به حبس جنحه‌ای از شش ماه تا دو سال و جرای نقدی از پنج هزار و یک ریال تا ده هزار ریال محکوم خواهد شد و محل کسب نیز مجدداً تعطیل می‌شود.

دائر کردن دفتر وکالت و مطب و دفتر اسناد رسمی و از دواج و طلاق و دفتر روزنامه و مجله و دفتر مهندسی وسیله مالک از نظر این قانون استفاده تجاری محسوب نمی‌شود.^۱

۱. الحاقی مصوب ۱۳۵۲/۵/۱۷

صالح

بند ۲۴

ماده ۵۵

قانون شهرداری

فرمانداری و بخشداری ذیربط در جهت صمران و آبادانی روستاها و شهرک‌های واقع در حریم خصوصاً در جهت راهسازی، آموزش و پرورش، بهداشت، تأمین آب آشامیدنی و کشاورزی هزینه نمایند.^۱

ماده ۱۰۰ مالکین اراضی و املاک واقع در محدوده شهر یا حریم آن باید قبل از هر اقدام عمرانی یا تفکیک اراضی و شروع ساختمان از شهرداری پروانه اخذ نمایند.

شهرداری می‌تواند از عملیات ساختمانی ساختمان‌های بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه به وسیله مأمورین خود اعم از آنکه ساختمان در زمین محصور یا غیر محصور واقع باشد جلوگیری نماید. [۸] [۱۷] [۱۱] [۱۵]

بمورد ۱۰۰ در موارد مذکور فوق که از لحاظ اصول شهرسازی یا فنی یا بهداشتی قلع تأسیسات و بناهای خلاف مشخصات مندرج در پروانه ضرورت داشته باشد یا بدون پروانه شهرداری ساختمان احداث یا شروع به احداث شده باشد به تقاضای شهرداری موضوع در کمیسیون‌هایی مرکب از نماینده وزارت شهر به انتخاب و وزیر کشور و یکی از قضات دادگستری به انتخاب و وزیر دادگستری و یکی از اعضای انجمن شهر به انتخاب انجمن مطرح می‌شود. کمیسیون پس از وصول پرونده به ذینفع اعلام می‌نماید که ظرف ده روز توضیحات خود را کتبی ارسال دارد پس از انقضای مدت مذکور کمیسیون مکلف است موضوع را با حضور نماینده شهرداری که بدون حق رأی برای

۱. الحاقی مصوب ۱۳۷۸/۱۷۸

شهرسازی رعایت شده باشد کمیسیون می‌تواند با صدور رأی بر اخذ جریمه به ازاء هر متر مربع بنای بدون مجوز یک دهم ارزش معاملاتی ساختمان یا یک پنجم ارزش سرقتلی ساختمان، در صورتی که ساختمان ارزش دریافت سرقتلی داشته باشد، هر کدام که مبلغ آن بیشتر است از ذینفع، بلا مانع بودن صدور برگ پایان ساختمان را به شهرداری اعلام نماید. اضافه بنا زائد بر تراکم مجاز براساس مفاد تبصره‌های ۲ و ۳ عمل خواهد شد.^۱

تبصره ۵ در مورد عدم احداث پارکینگ و یا غیر قابل استفاده بودن آن و عدم امکان اصلاح آن کمیسیون می‌تواند با توجه به موقعیت محلی و نوع استفاده از فضای پارکینگ رأی به اخذ جریمه‌ای که حداقل یک برابر و حداکثر دو برابر ارزش معاملاتی ساختمان برای هر متر مربع فضای از بین رفته پارکینگ باشد. صادر نماید (مساحت هر پارکینگ با احتساب گردش ۲۵ متر مربع می‌باشد) شهرداری مکلف به اخذ جریمه تعیین شده و صدور برگ پایان ساختمان می‌باشد.^۲

تبصره ۶ در مورد تجاوز به معابر شهر، مالکین موظف هستند در هنگام نوسازی براساس پروانه ساختمان و طرح‌های مصوب رعایت بره‌ای اصلاحی را بنمایند. در صورتی که برخلاف پروانه یا بدون پروانه تجاوری در این مورد انجام گیرد شهرداری مکلف است از ادامه عملیات جلوگیری و پرونده امر را به کمیسیون ارسال نماید. در سایر موارد تخلف

۱. ۲ اصلاحی مصوب ۱۳۵۸/۶/۲۷

معاملاتی ساختمان برای هر متر مربع بنای اضافی بیشتر باشد) در صورتی که ذینفع از پرداخت جریمه خودداری نمود شهرداری مکلف است مجدداً پرونده را به همان کمیسیون ارجاع و تقاضای صدور رأی تخریب را بنماید. کمیسیون در این مورد نسبت به صدور رأی تخریب اقدام خواهد نمود.^۱ تبصره ۳ در مورد اضافه بنا زائد بر مساحت مندرج در پروانه ساختمانی واقع در حوزه استفاده از اراضی تجارتمی و صنعتی و اداری کمیسیون می تواند در صورت عدم ضرورت قلع اضافه بنا با توجه به موقعیت ملک از نظر مکانی (در بر خیابانهای اصلی یا خیابانهای فرعی و یا کوچه بن باز یا بن بست) رأی به اخذ جریمه ای که متناسب بانوع استفاده از فضای ایجاد شده و نوع ساختمان از نظر مصالح مصرفی باشد، تعیین و شهرداری مکلف است براساس آن نسبت به وصول جریمه اقدام نماید (جریمه نباید از حداقل دو برابر کمتر و از چهاربرابر ارزش معاملاتی ساختمان برای هر متر مربع بنای اضافی ایجاد شده بیشتر باشد) در صورتی که ذینفع از پرداخت جریمه خودداری نمود شهرداری مکلف است مجدداً پرونده را به همان کمیسیون ارجاع و تقاضای صدور رأی تخریب را بنماید. کمیسیون در این مورد نسبت به صدور رأی تخریب اقدام خواهد نمود.^۲

تبصره ۴ در مورد احداث بنای بدون پروانه در حوزه استفاده از اراضی مربوطه در صورتی که اصول فنی و بهداشتی و

ادای توضیح شرکت می کند طرف مدت یک ماه تصمیم مقتضی بر حسب مورد اتخاذ کند در مواردی که شهرداری از ادامه ساختمان بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه جلوگیری می کند مکلف است حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ جلوگیری موضوع را در کمیسیون مذکور مطرح نماید، در غیر این صورت کمیسیون به تقاضای ذینفع به موضوع رسیدگی خواهد کرد. در صورتی که تصمیم کمیسیون بر قلع تمام یا قسمتی از بنا باشد مهلت مناسبی که نباید از دو ماه تجاوز کند تعیین می نماید.

شهرداری مکلف است تصمیم مزبور را به مالک ابلاغ کند. هرگاه مالک در مهلت مقرر اقدام به قلع بنا ننماید شهرداری رأساً اقدام کرده و هزینه آن را طبق مقررات آئین نامه اجرای وصول عوارض از مالک دریافت خواهد نمود.^۱

تبصره ۲ در مورد اضافه بنا زائد بر مساحت زیربنای مندرج در پروانه ساختمانی واقع در حوزه استفاده از اراضی مسکونی کمیسیون می تواند در صورت عدم ضرورت قلع اضافه بنا با توجه به موقعیت ملک از نظر مکانی (در بر خیابانهای اصلی یا خیابانهای فرعی و یا کوچه بن باز یا بن بست) رأی به اخذ جریمه ای که متناسب بانوع استفاده از فضای ایجاد شده و نوع ساختمان از نظر مصالح مصرفی باشد، تعیین و شهرداری مکلف است براساس آن نسبت به وصول جریمه اقدام نماید. (جریمه نباید از حداقل یک دوم کمتر و از سه برابر ارزش

ماده سه در مورد پرداخت جریمه
 - سخن بدون پروانه
 - سخن مخالف مفاد پروانه